

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kf.I.35.143/2022/7.

A tanács tagjai: dr. Hajnal Péter a tanács elnöke,
Huszárné Dr. Oláh Éva előadó bíró,
dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet bíró

A felperes: Felperes1 cím5

A felperes képviselője: ügyvéd1
Cím4

Az alperes: Alperes1
Cím3
cím3/1

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: piacfelügyeleti ügyben hozott közigazgatási határozat

A fellebbezést benyújtó fél: felperes 56. sorszám alatt

A fellebbezéssel támadott elsőfokú határozat: a Fővárosi Törvényszék
106.K.706.356/2020/55. számú
ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 106.K.706.356/2020/55. számú ítéletének a fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, a támadott részében az indokolás pontosításával helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 1.000.000 (egymillió) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra – 40.000 (negyvenezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] Az MLM rendszerben, online foglalási portálként működő név utazáshoz kapcsolódó szolgáltatásokat értékesít csomag formátumban un. név1/1 termékként. A különböző összetételű és árú csomagok tartalmazták az utazással kapcsolatos foglaláshoz szükséges HC (a továbbiakban: HC kupon), csomagonként eltérő számban, továbbá biztosították hotel foglalás esetén egyszeri alkalommal kedvezményt biztosító BPO (a továbbiakban: BPO). A HC kuponok egy az egyben átválthatók BPO-ra, illetve fordítva. A HC kuponok és a BPO csak egy alkalommal használhatók fel. Az ügyfelek közötti átruházásra a szabályok alapján csak ajándékozással kerülhet sor, ellenérték fejében való tovább eladásra nincs lehetőség. A csomagoktól függetlenül, önállóan vásárolható MHC (a továbbiakban: MHC kupon), amely 10 db HC kupont tartalmaz.

[2] A rendszerbe belépő, taggá váló ügyfelek a csomagjaikat, azon belül kuponjaikat, saját weboldalukon/webirodájukban követhették. Amennyiben BPO-t/HC kupont az ügyfél átküldte egy másik ügyfél fiókjába, és ott átváltották HC kuponra, vagy fordítva, akkor az átváltott BPO-t/HC kupont a rendszer nem felhasznált, hanem új termékként érzékelte, új azonosító számot kapott és megint lehetett másik ügyfélhez továbbítani és ismét átváltani.

[3] Felperes 2014. március 26. napján regisztrált a név rendszerébe, disztribútori tevékenysége után jutalékot kapott. 2017. szeptember 16. és 2019. március 20. között felperes, az MLM rendszerben alatta elhelyezkedő 172 személlyel 296 db megbízási szerződést – 154 személlyel un. Régi megbízási szerződést, 18 személlyel un. Új megbízási szerződést - kötött. A megbízásokért nem fogadott el díjat, de a tagok belépése és a kuponok mozgása felperes számára forgalmat generált, amely után jutalékban részesült. Felperes tevékenységéről magánszemélyek terjesztették az információt a nyilvánosság felé. A felperes mind a Régi, mind az Új megbízási szerződésekben arra vállalt kötelezettséget 2-3 hónapos kereskedési ciklusokra, hogy a részére átadott összegért adott számú MHC kuponokat vásárol, azokat holland utazási irodák részére értékesíti magasabb áron, azaz a megbízónál növekmény - a Régi megbízási szerződések esetében 18%-os mértékű értéknövekedés, az Új megbízási szerződésekénél a kuponok mennyiségének növekedése - fog keletkezni. A szerződés váltásra azért került sor, mert felperes 2019. januárjában értesült egy magánszemélytől arról, hogy a Régi megbízási szerződésekben foglalt tevékenysége kimerítheti a betétgyűjtés fogalmát. A 2019. február 8. után kötött Új megbízási szerződésekben a felperes a tevékenységét már tanácsadásként határozta meg. A megbízással érintett összegeket felperes rendszerint készpénzben vette át. A megbízók megadták felperesnek belépési azonosítójukat, jelszavaikat, így felperes tudta webirodáikat kezelni. A holland kapcsolatot az MLM rendszerben felperes alatt elhelyezkedő „Netherlands” elnevezésű webiroda jelentette.

[4] A felperes az alperes nyilvántartásában a Zrt. függő biztosításközvetítőjeként szerepelt 2018. július 31. napjától 2019. április 24. napjáig.

[5] Az alperes a hozzá érkezett bejelentést követően 2019. január 15-én a Alperesről szóló 2013. évi CXXXIX. tv. (a továbbiakban: Mnbtv.) 90.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti piacfelügyeleti eljárást indított hivatalból annak megállapítása érdekében, hogy végzett-e a felperes az alperes engedélye nélkül a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 3. § (1) bekezdés a) pontjában írt betét gyűjtése és más visszafizetendő pénzeszköz nyilvánosságtól történő elfogadása pénzügyi szolgáltatási tevékenységet.

[6] A bizonyítási eljárás során nyilatkoztatták felperest, felperes lakóhelyén és ingatlanában helyszíni ellenőrzés során iratokat, nagy összegű készpénzt foglaltak le, értékelték a név1 informatikai rendszer paramétereit, a név/1 adatszolgáltatását, a felperessel megbízási szerződést kötő számos személy tanúvallomását, név1/1 rendszerhez tartozó számlák felügyeleti hatóságának megkeresésére nemzetközi jogsegélyt alkalmaztak. A bizonyítás eredményeként megállapították, hogy felperes nem végzett valós kereskedelemi tevékenységet, a név1 informatikai rendszerének technikai hibáját kihasználva, a vele kapcsolatba kerülő befektetők webirodáiban a termékeket oly módon mozgatta és cserélgette, hogy a befektetőkben azt a hamis látszatot keltse, mintha a vállalt tevékenység végbement volna. A határozatban szerepel az a megállapítás is, hogy a felperessel kapcsolatba kerülő

befektetőknek a megbízási szerződések alapján 718.171,8 HC kuponnal kellett volna rendelkezni, de a felperes csak 8.810 db kupont vásárolt meg.

[7] Erre tekintettel alperes a 2020. július 24-én kelt H-PJ-I-B-9/2020. számú határozatában azonnali hatállyal megtiltotta, hogy a felperes az alperes engedélye nélkül pénzügyi szolgáltatási – nevezetesen más visszafizetendő pénzeszköz nyilvánosságtól történő elfogadása – tevékenységet végezzen. Az engedély nélkül végzett pénzügyi szolgáltatási tevékenység miatt a felperest 275.000.000 forint piacfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezte.

[8] Határozatának indoklásában alperes megállapította, hogy a felperes piacfelügyeleti eljárásban vizsgált tevékenysége kimerítette a Hpt. 3. § (1) bekezdés a) pontja szerinti üzletszerű betét gyűjtése és más visszafizetendő pénzeszköz nyilvánosságtól történő elfogadása pénzügyi szolgáltatási tevékenység fogalmát. A pénzeszköz gyűjtésének meghatározásánál a Hpt. 6. § (1) bekezdés 9. pontját, az üzletszerűség kapcsán a Hpt. 6. § (1) bekezdés 116. pontját tekintette irányadónak. A visszafizetési kötelezettséggel átvett legalább 1,2 milliárd forint felett felperes önállóan, sajátjaként rendelkezett, a pénzeszközöket egyedileg előre meg nem határozott személyektől gyűjtötte, és a megbízóknak kamattal növelt összeg visszafizetését ígérte.

[9] A tevékenységtől eltiltás intézkedést alperes az Mnb tv. 93.§ (1) bekezdés a) pontja szerint alkalmazta. A piacfelügyeleti bírság alkalmazására az Mnb tv. tv. 93.§ (1) bekezdés d) pontja alapján került sor, mértékét az Mnb tv. 93.§ (5) bekezdés a) pontja szerinti sávon belül határozta meg.

[10] Alperes a bírság kiszabásának indokaként arra hivatkozott, felperes magatartása alkalmas volt arra, hogy károkat okozzon a befektetőknek és a nemzetgazdaságnak egyaránt, hogy veszélyeztesse a pénzügyi rendszerbe – különösen a pénzpiacokba – vetett befektetői bizalmat. Engedély nélkül végzett tevékenység esetén az ilyen tevékenységet végzők kapcsán kiugróan magas a működési kockázat és nem biztosított az ügyfelek védelme. Szükséges és arányos jogkövetkezményként azért alkalmazta az eltiltás mellett a bírságot is, mert a jogsértés jellege, tárgyi súlya ezt indokolta, továbbá a jogkövetkezménynek egyszerre kell szolgálnia mind az egyedi (speciális), mind az általános (generális), a magyar pénzpiac valamennyi szereplőjére figyelemfelhívó erővel ható, prevenciós célokat.

[11] A bírság mértékének megállapítása során a fokozatosság és arányosság elvét alkalmazta. Értékelte, hogy a nyilvános forrásgyűjtés szabályainak megsértése kiemelten súlyos a pénzpiacok biztonságos és zavartalan működésének, valamint a pénzpiacok tisztaságának követelménye szempontjából. Főszabály szerint a piacfelügyeleti bírság alapját az engedély nélkül végzett tevékenység folytatásával közvetlenül, vagy közvetett módon elért anyagi előny képezné, mivel azonban jelen ügyben a felperes által elért anyagi előny egzakt

módon nem volt megállapítható, a piacfelügyeleti bírság alapjaként – a felperes nyilatkozata alapján – a befektetők által átadott mintegy 1,2 milliárd forint összeget vette figyelembe.

[12] A bírság mértéknek meghatározásánál alperes vizsgálta az álláspontja szerint releváns körülményeket. Az Mnb tv. 75. § (4) bekezdésére hivatkozással súlyosító körülményként értékelte, hogy a felperes olyan jelentős (milliárdos) nagyságrendű forrásgyűjtési tevékenységet végzett az alperes engedélye nélkül, amelyhez a jogszabályban megkívánt (személyi, tárgyi, technikai) garanciarendszerrel nem rendelkezett, ezért kiemelt befektetői kockázatot idézett elő; a tevékenységével az engedéllyel rendelkező pénzügyi intézményektől vont el jelentős összegű forrásokat; tevékenységét huzamosabb ideig (legalább másfél évig) végezte; tevékenysége jelentősebb számú (legalább 172) befektetőt érintett; tevékenysége alkalmas volt arra, hogy a befektetők jelentős összegű károkat szenvedjenek el; az eljárás során tett nyilatkozataival az ügyre vonatkozó lényeges körülményekről valótlan állított, ezzel olyan magatartást tanúsított, amely a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányult; annak ellenére, hogy tudatában volt tevékenysége potenciálisan jogsértő jellegének, azt mégis tovább folytatta; továbbá az alperes nyilvántartásában szereplőként a közvetítői tevékenységen felül végzett engedély nélkül pénzügyi szolgáltatási tevékenységet. Az alperes nem tárt fel enyhítő körülményt. Mindezek alapján állapította meg a bírság összegét 275.000.000 forintban.

A kereseti kérelem

[13] A felperes keresetében több okból kezdeményezte az alperesi határozat bírósági jogorvoslatát. Hivatkozott arra, hogy alperes túllépte az Mnb tv. 90. § (2) bekezdés a) pontja szerinti hat hónapos piacfelügyeleti eljárást, ennek következtében nem lett volna kiszabható a büntető jellegű piacfelügyeleti bírság. Kifejtette, hogy az Mnb tv. 90. § (2) bekezdés b) pontja csak akkor alkalmazható – az ügyintézési határidő csak akkor hosszabbodhat meg 3 hónappal –, ha a hatóság a 6 hónapos ügyintézési határidőn belül megállapítja a jogszabálysértést. Sérültek az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. tv. (a továbbiakban: Ákr.) alapelvei rendelkezései is. A mérlegelési jogkörben hozott határozat okszerűtlen, a határozat indokolása nem terjed ki a mérlegelés és a döntés indokaira. Alperes elmulasztotta a tényállás tisztázási kötelezettség teljesítését, a jogi fogalmakat – ügyfél, befektető - következtetlenségül használt. A helyszíni ellenőrzés során is jogsértés következett be, mert a magánlakásban 20 óra után végeztek eljárási cselekményt. Hivatkozott arra, nem folytatott üzletszerűen engedélyköteles betétgyűjtési tevékenységet, a Hpt. 6. § (1) bekezdés 9. pont szerinti tényállási elemek nem következtek be: nem kapott díjazást, nem volt nyereség, vagy vagyonszerzés, nem rendelkezett tulajdonosként a pénzösszegekkel, nem valósult meg a nyilvánosság fogalmi eleme. A vele szemben alkalmazott jogkövetkezmények kapcsán tételes indokolást – mérlegelés, enyhítő/súlyosbító körülmények - a piacfelügyeleti bírsághoz kapcsolódóan adott elő.

Az elsőfokú bíróság döntése

[14] Az elsőfokú bíróság tanú bizonyítási eljárás lefolytatását követő ítéletével elutasította felperes keresetét. A kereseti illeték megállapítása mellett kötelezte felperest, fizessen meg alperesnek 2.500.000 forint perköltséget.

[15] Rögzítette, hogy felperes a 30. sorszámú beadványában kifogásolta első ízben, hogy a nemzetközi megkeresés során keletkezett levelezés angol nyelven folyt, és arról az alperes nem készített magyar nyelvű fordítást. E beadványában sérelmezte először azt is, hogy a közigazgatási eljárás iratai közül nem ismerhetett meg 13 darab, konkrét sorszámmal megjelölt iratot. Ezekben a kérdésekben a törvényi határidőn belül előterjesztett kereset nem tartalmazott jogsérelmet. A Kp. 43. § (1) bekezdésébe ütköző tiltott kereset kiterjesztést érdemben nem vizsgálhatta.

[16] Az ügyintézési határidő kérdésében kifejtette, hogy az Mnbtv. 90. § (2) bekezdése nem írja elő, hogy az alperesnek akár a jogszabálysértés megállapításáról, akár a határidő meghosszabbításáról formális döntést, vagy akár csak értesítést, illetve tájékoztató levelet kellene kiadnia. Ezzel szemben a (2) bekezdés b) pontja kifejezetten további 3 hónapos ügyintézési határidőről, és nem az a) pont szerinti 6 hónapos határidő meghosszabbításáról/meghosszabbíthatóságáról rendelkezik. A határidő számítás kezdő napja senki által nem vitatottan 2019. január 15-e volt. Az alperes a táblázatban részletesen kimunkálta azokat az eljárási cselekményeket, amelyek időtartama az Mnbtv. 49. § (4) bekezdésének a), e), k) vagy l) pontja alapján nem számított bele az ügyintézési határidőbe. Az ügyintézési határidő 2019. október 15. napján járt volna le. Ehhez képest a határidő számítás 285 napig szünetelt, így az ügyintézési határidő 2020. július 26. napján (vasárnap) járt volna le. Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a rá irányadó ügyintézési határidő az azt követő munkanapon, 2020. július 27. napján járt volna le, az alperesi határozat kiadmányozásának ideje azonban 2020. július 24. napja volt. A határidő megtartottságára tekintettel az elsőfokú bíróság indokolása [52] pontjában foglaltak szerint eltekintett mindazon kereseti kérelmek érdemi vizsgálatától, melyek a határidő túllépés jogkövetkezményeként a szankció kiszabhatóságát vitatták, akár az Alkotmánybíróság joggyakorlatára, akár a büntetőjogias jellegű, represszív szankciók speciális megítélésére vonatkozó EJEB gyakorlatra, illetve a Kúria – versenyfelügyeleti ügyekben követett – ítélezési gyakorlatára hivatkozással. A határidő kérdésével összefüggésben továbbá értelemszerűen nem sérülhetett a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő alapjoga, sem az Ákr-ben előírt jogszerűség elve.

[17] Az Ákr. további alapelvinek sérelmére felperes csak általánosságban hivatkozott, így az elsőfokú bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy érdemben vizsgálódhasson.

[18] A felperes lakásában történt éjszakai helyszíni ellenőrzésre való felperesi hivatkozás alaptalan. Felperes nem tartózkodott otthon, és az ellenőrzés sikeres lefolytatásához szükség volt arra, hogy az alperes ne várja meg a másnap reggel 8 órát, mert alappal tarthatott attól, hogy a felperes időközben elérhetetlenné teszi a bizonyítékokat.

[19] Alperes részletes tanúvallomásokkal, a megbízási szerződések értékelésével teljesítette a tényállás tisztázási kötelezettségét. A tényállás a kuponok beszerzési módja, elérhetősége és nyomon követhetősége kapcsán is fel lett tárva. A közigazgatási perben felperes már nem volt elzárva attól, hogy állításának alátámasztására konkrét bizonyítékokat jelöljön meg, bizonyítási indítványokat tegyen, ezt azonban elmulasztotta. A felperes kizárólag tanúk meghallgatását indítványozta, akik azonban semmilyen konkrét ismerettel nem rendelkeztek arról, hogy a felperes a kuponokat milyen beszerzési forrásokból, milyen útvonalakon keresztül, hogyan szerezte be. Ugyanakkor minden meghallgatott tanú arról számolt be, hogy a felhasználói fiókjába belépve a felperes által megvásárolt kuponokat a web-irodájában láthatta.

[20] Téves az a felperesi állítás, hogy az alperes megtévesztő módon keverte volna a partner és a befektető fogalmát. Az alperes fogalomhasználata nem volt zavaró, félreérthető, jogszerűtlen, mivel a szövegkörnyezetből minden esetben megállapítható volt, hogy az alperes mikor, miért, melyik szót használja. Az ügyfél, partner, megbízó szavakat az alperes szinonimaként alkalmazta, a befektető fogalmát pedig azokban az esetekben használta, amikor éppen azt fejtette ki, hogy a felperessel kapcsolatba került magánszemélyek nem utazási céllal, hanem nyereségszerzési céllal léptek be a név1 rendszerbe. Az alperesi megállapítás ugyanakkor nyilvánvalóan nem a befektető szó használatán, hanem a tevékenység törvényi definíciójának való megfelelésen alapul.

[21] Téves az a felperesi előadás, hogy tevékenysége nem felelt volna meg a Hpt. 3. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt törvényi definíciónak. A pénzeszközök nyilvánosságtól történő gyűjtése kapcsán az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy nem jelenti a nyilvánosság cáfolatát az, hogy az ügyfelek a név1 rendszer tagjai lehettek. A nyilvánosság elemének megvalósulásához nem volt szükség arra, hogy a felperes maga hirdesse, reklámozza széles körben a tevékenységét, mivel az alperes által beszerzett tanúvallomások, illetve a bíróság által a per során meghallgatott tanúk nyilatkozatai egyaránt alátámasztották, hogy a felperessel üzleti kapcsolatban álló magánszemélyek (hálózattagok) családi, baráti, üzleti ismeretségi köreikben egyaránt beszéltek a felperes által kínált üzleti lehetőségről, annak feltételeit ismerőseikkel megismertették. Közülük bárki fordulhatott a felpereshez azzal, hogy vele megbízási szerződést kössön, ennek nem volt semmilyen más, további előfeltétele, minthogy a név1 rendszerébe belépjen, amely lehetőségből senki nem volt kizárva.

[22] Az átvett pénzeszközökkel felperes tulajdonosként rendelkezett. Mind a közigazgatási eljárásban felvett tanúvallomások, mind a per során meghallgatott tanúk nyilatkozata egyértelműen azt támasztotta alá, hogy a felperes ügyfelei nem rendelkeztek konkrét ismeretekkel arról, hogy a felperes honnan, hogyan, kitől, mikor szerzi be a kuponokat, és azt sem tudták, hogy kinek, milyen módon, mikor, milyen áron értékesíti azokat. Valamennyi tanú úgy nyilatkozott, hogy megbízott a felperesben, a részleteket nem ismerte, azokra nem is volt kíváncsi, számára csak az volt fontos, hogy az ígért növekményt megkapja. Ennek következtében alaptalanul állította a felperes, hogy ügyfelei kontrollálni tudták a kuponok útját, a megbízások teljesítését.

[23] A felperes vitatta azt is, hogy tevékenységét ellenérték fejében, nyereségszerzés végett folytatta, mivel sem jutalékot, sem megbízási díjat nem kapott. Az elsőfokú bíróság azonban azt állapította meg, hogy felperes ugyan valóban nem kapott közvetlenül ellenértéket, de a hálózatba újonnan belépett tagok vásárlásai után jutalékban részesült. Az alperesi határozat utalt is arra, hogy a felperes jutalékbevétele a vizsgált időszakban a korábbiakhoz képest többszörösére nőtt, ezáltal tevékenysége ellentételezésre került.

[24] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes nem tudta alappal vitatni a „más visszafizetendő pénzeszköz nyilvánosságtól történő elfogadása” pénzügyi szolgáltatási tevékenység fogalmi elemeinek való megfelelést.

[25] A piacfelügyeleti bírság alkalmazása során alperes mérlegelési jogkörben járt el. A Kúria a Kf.I.35.392/2019/4. számú ítéletében rögzítette, hogy az alperesnek a piacfelügyeleti bírság kapcsán három tényezőhöz kell indokolást társítania: a bírság alkalmazásához, a bírság alapjához, valamint a mértékéhez.

[26] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a piacfelügyeleti bírság szankció alkalmazása tekintetében az alperesnek nem volt mérlegelési lehetősége, az Mnbtv. 93. § (1) bekezdés d) pontja kógens módon írja elő, hogy az alperesnek az engedély nélkül végzett tevékenység esetén piacfelügyeleti bírságot kell kiszabnia. A szankció kötelező alkalmazása folytán az alperesnek a bírság alkalmazásához indokolást nem kellett társítania.

[27] Alperes a bírság kiszabásának alapját rögzítette, annak indokát adta. A felperes által nem vitatottan átvett 1,2 milliárd forintot az alperes okszerűen vette figyelembe a bírság alapjaként, tekintettel arra, hogy ezt az összeget a felperes kétséget kizáróan elvonta az engedéllyel rendelkező pénzpiaci szereplők elől, tevékenysége ezen összeg tekintetében jelentett kockázatot a pénzpiacok biztonságos és zavartalan működésére nézve, továbbá az ügyfelek pénze ilyen összegben került veszélybe annak következtében, hogy a felperes a pénzügyi szolgáltatás biztonságos működtetéséhez szükséges feltételrendszerrel nem rendelkezett.

[28] A bírság mértékének megállapítása kapcsán az alperes az Mnbtv. 75. § (4) bekezdésére hivatkozással 8 súlyosító körülményt vett figyelembe, melyek vizsgálata alapján a törvényszék megállapította, hogy azok mindegyike kapcsolatban áll az ügy érdemével, a vizsgált tevékenység jellegével, így az eldöntendő jogkérdéssel, ezért figyelembevételük ésszerű volt. A figyelembe vett súlyosító körülmények valódisága, okszerűsége kapcsán ténykérdés, hogy a felperes által a magánszemélyektől átvett pénzeszközök nem kerültek befektetésre engedéllyel rendelkező pénzpiaci szereplőknél, ezzel szemben nem releváns szempont, hogy a pénzpiacon fellelhetők-e olyan pénzpiaci szereplők, akik a felperes által végzett speciális tevékenységet engedéllyel végzik.

[29] Szintén ténykérdés, hogy a felperes a vizsgált időszakban az alperes nyilvántartásában függő biztosításközvetítőként szerepelt, ezzel szemben nem releváns, hogy tevékenységét ténylegesen végezte-e. E körülmény súlyosító körülményként történő értékelésével továbbá az alperes nem sérthette meg a kétszeres értékelés tilalmát, hiszen a jelen ügyben vizsgált határozatában a függő biztosításközvetítői tevékenységgel kapcsolatban semmilyen megállapítást nem tett, azt nem szankcionálta, így e körülmény nem került kétszeres értékelésre.

[30] Az alperes a határozatában nem azt értékelte a felperes terhére, hogy tevékenységét ideiglenes intézkedést követően is folytatta volna, hanem azt, hogy azután is végezte a tevékenységét, hogy egy jogi végzettségű személytől arról értesült, hogy tevékenysége engedélyköteles lehet. Ezt követően azonban csak a megbízási szerződéseket szóhasználatukban módosította, de tevékenysége érdemben nem változott.

[31] Nemcsak piramisjáték esetében kerülhet veszélybe a befektetők pénze, hanem más, olyan engedély nélkül végzett pénzügyi szolgáltatási tevékenység esetén is, amelynek biztonságos folytatásához széleskörű mögöttes garanciarendszer szükséges, de azzal a tevékenység folytatója nem rendelkezik.

[32] Az alperes súlyosító körülményként azt értékelte, hogy a felperes a „holland partnerre” hivatkozással mind az ügyfelei, mind az alperes előtt azt a látszatot kívánta fenntartani, hogy tevékenysége egy létező holland kereskedelmi partnerrel folytatott kupon adásvétel, miközben az eljárás eredményeként az került megállapításra, hogy valójában nem létezett holland partner, hanem a „Netherlands” egy gyűjtőfiók volt a név1 elektronikus rendszerében. A megtévesztő magatartást nem cáfolja, hogy a felperes részletes nyilatkozatokat tett, illetve, hogy az alperes nem szabott ki a terhére eljárási bírságot.

[33] A felperes által hivatkozott enyhítő körülmények körében a hatósággal való együttműködés jogszabályi kötelezettség, melynek teljesítése külön értékelést nem érdemel.

[34] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a piacfelügyeleti bírság kiszabására jogszerűen került sor. Az elsőfokú bíróság a perköltség összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 4. § (1) bekezdésére, 3. § (2) bekezdésére és 3. § (6) bekezdésére figyelemmel, az előterjesztett költségjegyzékben foglaltakhoz képest mérsékelt összegben határozta meg, tekintettel az ügyben tartott tárgyalások számára, időtartamára, a szóban tett nyilatkozatok számára, illetve az alperes által írásban benyújtott beadványok számára és terjedelmére.

A fellebbezés és az ellenkérelem

[35] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett, annak megváltoztatását és a keresetnek az alperesi határozat megsemmisítésével történő helyben hagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megsértette a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. tv. (a továbbiakban: Kp.) 78. § (1) és (2), 79. § (1), 85. § (5) bekezdését, a Pp. 279. § (1) bekezdését. Tévesen értelmezte az Mnb.tv. 49. § (4) bekezdés a), e), k), l) pontjait, a 75. § (4) bekezdését, a 90. § (2) bekezdés a) és b) pontját, az Ákr. 1. § és 2. § (2) bekezdés c) pontját, a Hpt. 3. § (1) bekezdés a) pontját, 6. § (1) bekezdés 9. pontját, 6. § (1) bekezdés 116. pontját, valamint az IM rendelet 3. § (6) bekezdését. Összegzően hivatkozott arra, hogy a büntetőjogi represszív és preventív jellegű bírság esetében a közigazgatási per egyfajta vádként viselkedik az EJEB esetjoga alapján, mely során a büntető eljárásjog garanciáinak, a védekezéshez való jognak, a legalitásnak, a ne bis in idem elvének és az in dubio pro reo alapelvnek, az arányosság elvének, valamint az Engel kritériumoknak is érvényesülniük kell.

[36] Az Mnb.tv. 90. § (2) bekezdés a) és b) pontjait az elsőfokú bíróság az ügyintézési határidő vonatkozásában tévesen értelmezte. Az Mnb.tv. ezen szabályainak helyes ismertetésével látható, hogy az Mnb.tv. a piacfelügyeleti eljárásban is ismeri azokat a jogintézményeket, amelyek akár az Ákr., akár az Mnb.tv. rendszerében rendezik a hatósági ellenőrzés és a hatósági eljárás viszonyát azzal, hogy intézményeket itt önállóan nem szabályozva. Az alperes ugyanakkor nem tudja biztosítani az adatkezelések Mnb.tv. 91.§ (6) bekezdés szerinti jogszerűségét, ha nem zárja le formálisan és a piacfelügyeleti eljárásban lefolytatott ellenőrzéseket. Az alperesi és az elsőfokú bíróság jogértelmezése pedig azt a jogbiztonságot jelentősen veszélyeztető lehetőséget biztosítja az alperesi hatóság részére, hogy kivétel nélkül minden esetben amikor a rendelkezésre álló 6 hónapos ügyintézési idő túl rövidnek bizonyul, további 3 hónappal hosszabbítsa meg az eljárást, bármilyen erre utaló aktus indokolás nélkül, majd összesen 9 hónap után összegezze a feltárt ügyet. Nem állapítható meg, hogy az alperes a hatósági ellenőrzés során határidőben tárta-e fel a jogsértést. Jogsértő az elsőfokú bíróság azon érvelése, hogy az eljárás végzéssel történő megszüntetésének hiányában az alperes jogosult volt a további ügyintézési határidőre. Alperes a jogalkotói szándékkal ellentétesen alkalmazta az Mnb.tv. 49. § (4) bekezdés a), e), k) és r) pontjait. Elsőfokú bíróság okszerűtlenül nem fogadta el a felperesnek a „zár alá vétel megszüntetéséről” és az „iratbetekintési kérelem korlátozással történő engedélyezése” eljárási cselekményekre vonatkozó érvelését a határidő tagolása szempontjából. Ugyancsak jogszerűtlen volt az alperes eljárása a külföldi hatóságok megkeresése kapcsán, ugyanis a levelezésből látható, hogy alperesnek felróható okból húzódott el a jogsegély teljesítése. Elsőfokú bíróság itt elmulasztotta annak észlelését, hogy az ítéleti okfejtéssel teret enged a visszaélésszerű alperesi joggyakorlásra.

[37] A piacfelügyeleti eljárás két szakaszra bontható, a hatósági ellenőrzési szakban történik meg a tényállás feltárása, a bizonyítás, míg a másodikban a hatósági eljárásban kerül sor a bizonyítékok értékelésére és a szankciók alkalmazására. Az alperes 2020. január 24-én egy levelet küldött a felperes korábbi jogi képviselőjének, amely ugyan a jogszabálysértés megállapításáról nem rendelkezett, de megjelölte, hogy a bizonyítási eljárás befejeződött és tájékoztatta a felperest az iratbetekintés gyakorlásának lehetőségéről. Alperes ehhez képest is elkésztett hozta meg határozatát, hiszen arra csak további 6 hónap elteltével, 2020. július 24-

én került sor. Az elsőfokú bíróság mégis osztotta az alperes álláspontját abban a tekintetben, hogy az eljárás 285 napig szünetelt, holott nem merült fel olyan körülmény, amelynek alapján erre az Mnbvtv. 49. § (4) bekezdés szerint sor kerülhetett volna. Az elsőfokú bíróság ítéletéből az a következtetés vonható le, hogy egész egyszerűen könnyebbnek látta megindokolni azt, hogy az alperes miként tartotta meg az ügyintézési határidőt, mint azt, hogy az ügyintézési határidő túllépéséhez milyen jogkövetkezményeket fűzne.

[38] Felperes fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a bírság jogalapja és összezszerűségének ítéleti megállapítása, az alperesi mérlegelési módszer elfogadása is jogszabálysértő volt. Elfogadhatatlan, hogy az elsőfokú bíróság jogszerűnek értékelhette azt az alperesi jogértelmezést, amely arra tekintettel, hogy a felperes által elért vagyoni előnyt egzakt módon megállapítani nem tudta, a vagyoni előnnyel össze nem hasonlítható összeget a megbízók által átadott 1.200.000.000 forintot tekintette a bírság alapjának. Az elsőfokú bíróság semmilyen módon nem indokolta meg, miért gondolja, hogy a felperes megbízói a pénzpiacokon kívánták volna megtakarításaikat befektetni, ennek folytán a pénzpiacoktól történő elvonás jelen esetben olyan absztrakt kategória, amely nem szolgálhat a piacfelügyeleti bírság alapjául. A közigazgatási iratok között elfekszik az a tájékoztatás, amely rögzíti, hogy a felperes milyen összegű jutalékot vett fel 2017-2018. években. így nem lehet ettől eltérő módon meghatározni a bírság alapját. Irányadó a 2018. évre a felperes Szja bevallása, illetőleg az, hogy vállalkozói státusszal 2019. évben meg is szűnt.

[39] A bírság kiszabása mérlegelési jogkörben történt, amelynek kapcsán a mérlegelési jogkörben hozott döntésekre vonatkozó gyakorlatot a Kúria számos eseti döntése tartalmazza. A Kf.I.35.392/2019/4. számú ítélet piacfelügyeleti ügyben fogalmazza meg azt a követelményt, hogy a bírság alapjának és mértékének meghatározásánál annak indokát kell adni. Az alperesi határozat azonban nem tartalmaz ilyen körülményt és azt az elsőfokú bíróság sem tudta ítéletében rögzíteni. Ugyanakkor számos súlyosító körülményt tartalmaz, amelyeknek meghatározása a felperes álláspontja szerint aggályos, így a felperes által kezelt érték nagyságrendje az, hogy pénzügyi intézményektől vont volna el forrásokat, téves, illetőleg nem lehet súlyosító körülmény az sem, hogy a felperes a tevékenységét alperes szerint huzamosabb ideig, legalább másfél évig folytatta. Ugyancsak nem lehet irányadó az, hogy felperesnek hány ügyfele volt, ami egyébként szoros összefüggést mutat azzal, hogy mekkora nagyságrendű összeget vett át az ügyfeleitől. Az ügyfélszámnak ehhez képest nem lehet jelentősége. Ugyanígy szorosan függ a felperes által átvett pénzösszeg nagyságrendje az alperes álláspontja szerint potenciálisan okozható kár mértékével, amelyet alperes arra tekintettel értékelt súlyosító körülménynek, hogy felperes relatíve nagy összeget vett át nagyobb számú ügyféltől.

[40] A felperes kifogásolta, hogy a közigazgatási eljárás során tanúsított együttműködését az alperes nem észlelte. Egyébként a büntetőjogias jellegű eljárásban az ügyfélnek nincs ilyen kötelezettsége, és sajnálatosnak tartja, hogy az alperes azt találta megállapítani, hogy a felperes az eljárás során valótlan állított. Azonban az, hogy egy hatóságnak nem minősülő személy aggályát fejezi ki a felperes tevékenységével kapcsolatban, nem jelentheti azt, hogy a felperes tudatában volt tevékenysége potenciálisan jogsértő voltának. Az a körülmény, hogy a tárgyi tevékenységtől függetlenül egy másik tevékenységével kapcsolatban szerepelt az MNB nyilvántartásában, nem lehet súlyosító körülmény, és az sem, hogy az alperes számos

nyilvántartást vezet. A bírság összeg mértéke egzisztenciálisan egy életre ellehetetleníti a felperest és alperesnek semmilyen információ nem állhatott birtokában arra, hogy a felperes bármilyen módon alkalmas az ilyen összegű bírság megfizetésére.

[41] Az anyagi szabályok téves értelmezését is megállapíthatónak tekintette a felperes, mert tevékenységét a jogszabályok maradéktalan betartásával végezte. Bemutatta a név1/1 rendszer működésének általános szempontjait, tevékenységének alakulását. Álláspontja szerint az általa folytatott tevékenység nem minősül üzletszerűen engedélyköteles, a Hpt. 3. § (1) bekezdés a) pontja alá tartozó más visszafizetendő pénzeszköz nyilvánosságtól történő elfogadása megnevezésű tevékenységnek, hiszen a felperes egyáltalán nem rendelkezett tulajdonosként az ügyfelek pénzével. A nyilvánosságtól történő elfogadási tevékenységet nem végzett, illetőleg a tevékenységet nem nyereség-, illetve vagyonszerzés végett, előre egyedileg meg nem határozott ügylet megkötésével folytatta. Egyébként a megbízók kuponjaihoz jelenleg is folyamatosan hozzá tudnak férni, rendelkezési joguk azok felett teljes. Nem helytálló az elsőfokú ítélet indokolásának [58] pontjában foglalt azon megállapítás, hogy felperes nem adott magyarázatot arra, hogy a bankkártyás fizetési tranzakcióktól eltérő útvonalakon megvásárolt kuponok miért nem jelentek meg az ügyfelek weboldalain, mivel felperes korábban nyilatkozott arról, hogy azok megléte bizonyítható és az alperes ezeket az ügyleteket tévesen a bankkártyás fizetések letölthető számláit tartozó menüpontban kereste, azok azonban valójában a profil/termékeim/holiday menüpontban vannak.

[42] A felperes a piacfelügyeleti bírság jogalapja ésösszegekérdésében indítványozta, hogy a Kúria kezdeményezzen az Alkotmánybíróság előtt az Mnbtv. 49. § (4) bekezdése, 90. § (2) bekezdés a) és b) pontjai tekintetében azoknak az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével való összeegyeztethetőségére irányuló, a szabályok Alaptörvény ellenességének megállapítására vonatkozó eljárást.

[43] Fellebbezésében több helyen előadta, hogy a keresetben foglalt előadásait változatlan tartalommal fenntartja.

[44] Felperes a perköltség tekintetében önálló fellebbezési kérelmet terjesztett elő, mivel az álláspontja szerint nem felel meg az IM rendelet 3. § (6) bekezdésének. Annak összege eltúlzott, figyelemmel arra, hogy nem önmagában a pertárgy értékéből, hanem a peres eljárás során elvégzett jogtanácsosi tevékenységből kell kiindulni, azonban jelen esetben az alperesi tevékenység nem indokolta a munkadíj 500.000 forintban történő megállapítását.

[45] Alperes fellebbezési ellenkérelmére benyújtott észrevételében kiemelte, a kuponok többszöri átváltását nem tiltották, tévesen értelmezik az egyes fiókokban lévő kuponmennyiségeket, az egyes tanúk vallomását. Alperes határozata nem felel meg a mérlegelési jogkörben hozott határozatokkal szembeni követelményeknek. Előadta, a Kp. 100.§ (4) bekezdésének keretei között hivatkozhat fellebbezésében új tényre vagy új bizonyítékra.

[46] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta. Hangsúlyozta, hogy felperes sem keresetében, sem a fellebbezésben nem vitatta annak tényét, hogy pénzt gyűjtött széles körben, az általa átvett összegekre 18 %-os haszonnal történő visszafizetést ígért és ezt a tevékenységet közvetetten ellenérték fejében végezte.

[47] A fellebbezésben foglalt hivatkozások álláspontja szerint nem az elsőfokú ítélet jogszabálysértő jellegére, vagy annak a Kúria közzétett határozatától való eltérésre, hanem az alperesi határozat jogsértő jellegére hivatkozik.

[48] Az ügyintézési határidő tekintetében kiemelte, hogy az Mnbtv. 91. § (6) bekezdésével kapcsolatos jogszabálysértésre az elsőfokú bíróság előtt a felperes nem hivatkozott, ezért ezen új jogszabálysértést - a Kúria Kf.III.38.310/2019/5. számú ítéletében is megfogalmazottak szerint – a fellebbezési bíróság érdemben nem bírálhatja el. Az eljárás határidők esetében egyébként a felperes nem adta elő és nem bizonyította, hogy ez az eljárásjogi jogsértés miként hatott volna ki az ügy érdemére, illetőleg alperes nem is lépte túl a rendelkezésére álló határidőt. Az ügyintézési határidőnél számításba vett egyes eljárási cselekményeknél, úgy, mint az értesítés, bizonyítási eljárás lezárásáról-, a zár alá vétel megszüntetéséről és iratbetekintési kérelem korlátozással történő engedélyezéséről szóló végzés meghozatalánál, illetőleg a külföldi hatóság megkeresésénél alperes valamennyi irányadó jogszabályt megtartotta.

[49] Az elsőfokú bíróság a piacfelügyeleti bírság jogalapjának ésösszecszerúségét érintő kereseti kérelem elbírálása során is helytállóan járt el. Kiemelte, hogy az a felperesi hivatkozás, hogy az alperes nem a felperes jövedelmi helyzetére vonatkozó adatokból indult ki, hanem a megbízók által átadott pénzösszeget vette figyelembe, nem szerepelt a kereseti előadásban, a fellebbezésben foglalt új előadás, amelynek érdemi vizsgálatára álláspontja szerint nem kerülhet sor.

[50] A bírság összegének meghatározásakor alkalmazott mérlegelési szempontoknál a felperes fellebbezésében új körülményként hivatkozik a Kúria Kf.I.35.392/2019/4. számú ítéletének a bírság megállapítása során követendő szempontok sorrendjére vonatkozó meghatározására, amely jelen esetben új érv. Hangsúlyozta, hogy a megjelölt súlyosító és enyhítő körülményekre vonatkozó fellebbezési indokok szintén nem szerepeltek a felperes keresetében. A nagyságrendet egyébként a nem önmagában álló mérlegelési szempontként vette alperes figyelembe, hanem a volumennel való okozati összefüggés miatt és ezért megalapozatlan a felperes „kétszeres értékelés tilalmát” felvető előadása.

[51] Alperes álláspontja szerint alaptalan a felperesnek az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló indítvány, ugyanis abból egyrészt nem állapítható meg, hogy a

felperes konkrétan miben látja a megjelölt Mnbtv. rendelkezések Alaptörvény ellenességét, másrésztől az Mnbtv. „helyes értelmezésére” vonatkozó felperesi álláspont nem szolgálhat a kezdeményezés alapjául.

A Kúria döntése és jogi indokai

[52] A felperes fellebbezése nem alapos.

[53] A Kúria, mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 112. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. Fellebbezés hiányában a Kúria nem érintette a tiltott keresetkiterjesztés kérdését a nemzetközi megkeresés nyelve és a felperes iratmegismerési lehetősége kapcsán, az Ákr. alapelvi rendelkezéseinek sérelmére-, a helyszíni ellenőrzés időpontjára vonatkozó- és a befektető-partner kifejezések használatát értékelő ítéleti megállapításokat. Mivel a kereset és a fellebbezés tárgya, funkciója alapvetően eltér egymástól, az elsőfokú ítélet felülbírálata során a Kúria nem értékelhette fellebbezési előadásként a keresetben előadott indokokat.

[54] Felperes fellebbezésében hivatkozott körülményeket, tényeket a Kúria a Kp. 100.§ (4) bekezdésének megfelelően vette figyelembe, irányadónak tekintve Kf.II.37.309/2019/11. számú ítélet [16] pontjában, illetve – legutóbb – a Kpkf.VI.35.196/2022/3. számú végzés [22] pontjában foglaltakat. Eszerint a Kp. 100. § (4) bekezdése a (3) bekezdéssel és a Kp. 78. § (4) bekezdésével együtt értelmezendő. Erre figyelemmel a Kp. 100. § (4) bekezdése alapján a fellebbezésben csak olyan új tény vagy bizonyítékot lehet előadni, amely az elsőfokú eljárás vagy az elsőfokú ítélet jogszabálysértő voltát támasztja alá, és az elsőfokú eljárásban, az elsőfokú határozatban merült fel először – (4) bekezdés -, vagy amely körülmény a (3) bekezdésnek megfelelően az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, és elbírálása esetén reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. Felperes fellebbezésében ekkor nem hivatkozott olyan tényre, körülményre, amelyről az elsőfokú ítélet meghozatalát előtt már tudomása volt. A Kúria felperes ténybeli hivatkozásait ezen keretek között bírálta el.

[55] Az Mnbtv. ügyintézési határidőre vonatkozó szabályainak áttekintés, értelmezése és a következtetések levonása során a Kúria mindvégig tekintettel volt az Alaptörvény 28. cikkére. Az Mnbtv. szabályozási céljának megállapítása során figyelembe vette a jogszabály megalkotására irányuló javaslat indokolását, a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos jogalkotási célt követett.

[56] Az Mnbtv-ben az alperes feladatai széles spektrumban lettek meghatározva, az alapvető feladatnak minősülő monetáris politika meghatározásától kezdődően az egyéb feladatok közé tartozó pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletének ellátásig. Azt, hogy alperes

mely feladatok ellátása során járhat el hatóságként, az Mnbtv. 45.§ sorolja fel. A perbeli esetben irányadó a 45. § a) pontja, amely szerint a 4. § (9) bekezdésében meghatározott feladatkörében a 39. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott törvények – ide tartozik a Hpt. is - hatálya alá tartozó személyek, szervezetek, valamint tevékenységek feletti folyamatos felügyelet gyakorlása során alperes hatóságként jár el. Az alperes különböző hatósági eljárásait, visszautalással a 4.§ egyes rendelkezéseire, a törvénytövege több helyen érinti, egyes konkrét hatósági eljárások típusát pedig az Mnbtv. VII. fejezete önállóan is nevesíti és szabályozza. Ide tartozik az engedélyezési, ellenőrzési, fogyasztóvédelmi ellenőrzési, piacfelügyeleti eljárás, illetve felügyeleti ellenőrzés. A piacfelügyeleti eljárás szabályait a 90.-94. §-ok tartalmazzák.

[57] Magának a „hatósági eljárás” -nak a fogalmát az Mnbtv. nem definiálja, a törvénytövegen belüli alkalmazásából azonban arra lehet következtetni, hogy azt gyűjtőfogalomként alkalmazza mindazon Mnbtv. 45.§-a szerinti eljárásokra, amelyekben alperesnek hatóságként kell eljárnia.

[58] Az Mnbtv. 90-94.§-ai egyrészt speciális rendelkezéseket tartalmaznak a szintén hatósági eljárásnak minősülő ellenőrzés normáihoz képest – pl. a helyszíni kutatás-, vagy a későbbiekben érintett ügyintézési határidő -, illetve itt kerültek szabályozásra az engedély nélkül végzett tevékenység piacfelügyeleti eljárásban történt megállapítása esetén alkalmazható intézkedések. A szabályozás generális-speciális viszonya alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a piacfelügyeleti eljárás keretei között mindazon esetekben, amelyek itt nem lettek eltérően szabályozva, az Mnbtv-nek a hatósági eljárást érintő VI. fejezet szerinti közös rendelkezéseit, illetve az ellenőrzési eljárásnak a VII. fejezetben szereplő szabályait kell alkalmazni.

[59] Az alperes hatósági eljárásaiban főszabály szerint irányadó ügyintézési határidőt az Mnbtv. 49.§ (4) bekezdése határozza meg, az - törvény eltérő rendelkezése hiányában - három hónap. Az egyes ellenőrzési eljárásokban – az Mnbtv. 64. § a) pontja szerinti átfogó vizsgálat és b) pont szerinti célvizsgálat esetén – a törvény lehetőséget ad a generális határidő számítástól való eltérésre, megbontva az ügyintézési határidőt az ellenőrzésre – 9, illetve 12 hónap - és a döntés meghozatalára nyitva álló határidőre. Az ellenőrzés általános szabályai között szereplő 70. § (1) bekezdés szerint az MNB a 69. § (4) bekezdése alapján megtett észrevétel kézhezvételétől vagy a határidő eredménytelen elteltétől számított százhusz napon belül hoz döntést.

[60] Az alperes 2019. január 15-én az Mnbtv. 90. § (1) a) pontja szerinti piacfelügyeleti hatósági eljárást indított felperessel szemben. Az Mnbtv. 90. § (2) bekezdése szerint az (1) bekezdés a)-d) és f) pontjában meghatározott piacfelügyeleti eljárásban az ügyintézési határidő az ellenőrzés hivatalból történő megindításának napjától számított a) hat hónap a hatósági ellenőrzési eljárás lefolytatására, továbbá b) jogszabálysértés megállapítása esetén további három hónap a hatósági eljárás lefolytatására.

[61] Az Mnbv. a piacfelügyeleti eljárás során követendő ügyintézési határidő számítása során nem alkalmazza sem az általános szabályokat, sem az átfogó vizsgálat és célvizsgálat ellenőrzési eljárás során követendő „ellenőrzési határidő-döntéshozatali határidő” módon történő megbontást, hanem sajátos, „ellenőrzési eljárás-hatósági eljárás” különbségtételt alkalmaz, amelyeket nem az „és/illetve/vagy” fordulat, hanem a „továbbá” kapcsol össze. A kapcsolódó törvényi indokolás szerint az eltérő szabályozást az indokolja, hogy az alperes az ezen eljárásban érintett szervezetekről vagy személyekről, éppen a szükséges engedélyezés hiányában, nem rendelkezik egyéb pénzügyi felügyeleti jogköreiből származó információval. A piacfelügyeleti eljárásban így nincs törvényi lehetőség az „ellenőrzési határidő-döntéshozatali határidő” szétválasztására. Amennyiben a hatósági eljárás ellenőrzési szakaszának adatai alapján jogszabálysértés megállapítása válik szükségessé, akkor a hat hónapos határidőn kívül további három hónap áll rendelkezésre a hatósági eljárás lefolytatására, ahol a „hatósági eljárás” alatt a [57] pontban foglaltakból következően maga a piacfelügyeleti hatósági eljárás értendő. Jogszabálysértés észlelése esetben tehát az alperes rendelkezésre álló időtartam – ideértve a határozat-, vagy az eljárást megszüntető végzés meghozatalát is – nem bontható meg, egybeszámítandó. Az egybeszámítási szabályból következően alperesnek későbbiekben nem kell számot adni arról, hogy az eljárás hányadik napján észlelte a jogsértést, kötelezettsége az összesen kilenc hónapos eljárási határidő megtartására van.

[62] A felperes fellebbezésében hivatkozott arra, amennyiben a jogsértés nem állapítható meg, úgy alperes saját belátása szerint rögzítheti, hogy egyébként a hat hónapos ügyintézési határidőt túllépte, a jogsértés megállapítása csak utólag igazolható. A Kúria megállapította, hogy felperes ezen előadása nem a perbeli tényálláson nyugszik, alperes jogsértést tárt fel, az elsőfokú bíróság ehhez képest hozta meg ítéletét, az nem támadható megalapozottan hipotetikus tényállásra hivatkozva. Felperes az eljárás megbontásának szükségessége mellett érvelve hivatkozott fellebbezésében az Mnbv. 91.§ (6) bekezdésére, amely adatkezelési szabályt tartalmaz. Eszerint a 90. § (5) bekezdésétől eltérően, ha az MNB hatósági eljárására vonatkozó más törvény eltérően nem rendelkezik, az MNB az (1) bekezdésben meghatározott adatokat a) a hatósági eljárás megindításának hiányában legfeljebb a 90. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott hatósági ellenőrzés lezárásától, b) a 90. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott hatósági eljárás megindítása esetén a határozat vagy az eljárást megszüntető végzés véglegessé válásától, c) a piacfelügyeleti eljárással kapcsolatban indult bármely bírósági eljárás jogerős befejezésétől számított 5 évig kezelheti. Az Mnbv. ezen rendelkezése nem mond ellent a Kúria egybeszámítási szabályra vonatkozó döntésének. Az Mnbv. 91.§ (6) bekezdés a) pontja vonatkozik mindazon esetekre, amikor jogsértés észlelésének hiányában nem folytatódik az eljárás, azaz az alperes jogkövetkezményt alkalmazó határozat meghozatala nélkül lezárja az egyébként szintén hatósági eljárásnak minősülő ellenőrzést, a b) pont azokra, amelyeknél jogsértés észlelése miatt az ellenőrzést követően piacfelügyeleti hatósági eljárásra kerül sor. Az a) és a b) pont között azonban ott áll az Mnbv. 90.§ (2) bekezdés szerinti „továbbá” fordulat: az adatkezelés szempontjából ésszerű elhatárolás csak akkor irányadó, ha az ellenőrzést nem követi hatósági eljárás. A fellebbezés ezen előadása nem alkalmas az elsőfokú ítélet helytállóságának megengatására.

[63] Az eljárási határidő tartamának számítása során a piacfelügyeleti eljárásban is irányadók a hatósági eljárás általános szabályai között elhelyezkedő Mnbv. 49.§ (4) bekezdésének szabályai, amelyek meghatározzák, hogy mely eljárási cselekmények

időtartama nem számít be az ügyintézési határidőbe. A vonatkozó kimutatást alperes az elsőfokú bíróság előtt csatolta. Az abban foglaltakat felperes az elsőfokú bíróság előtt és fellebbezésében is elsődlegesen a hatósági eljárás szakaszolása szempontjából vitatta, az előzőek szerint alaptalanul. Az egyes konkrét eljárási cselekményeknek – iratbetekintés, zár alá vétel megszüntetése, jogsegély – az eljárási határidőkre gyakorolt hatását is a tagolt hat-, illetve háromhónapos határidő megosztáshoz kötötte felperes. Az egybeszámítási szabály következtében azonban az elsőfokú bíróság helytállóan nem tekintette az eseményeket a határidő túllépését eredményező közigazgatási cselekménynek.

[64] Megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság az egybeszámítási szabályt megfelelően alkalmazta, és az ügyintézési határidőbe be nem számító időtartamok esetében is megalapozott döntést hozott. Felperes alaptalanul hivatkozott az ügyintézési határidő túllépésre. A felperes keresetében a határidő túllépésére alapítva adta elő, hogy nem alkalmazható represszív, büntetőjogi jellegű bírság. Az elsőfokú bíróság ezt a kereseti kérelmet elbírálva állapította meg indokolásának [52] pontjában, hogy mivel nem következett be határidő túllépés, sem az Alkotmánybíróság, sem az EJEB, sem a Kúria – versenyfelügyeleti ügyekben követett – ítélezési gyakorlatát, sem a bírság büntetőjogias, represszív jellegét nem kellett vizsgálnia. A fellebbezés határidő túllépéséhez kapcsolható előadása nem tartalmazott többlet elemet, a keresetnek megfelelő tartalmat pedig az elsőfokú bíróság a határidő túllépés hiányában helytállóan bírálta el.

[65] Az Alaptörvény 28. cikkén alapuló jogértelmezés során az Mnbtv. 49. § (4) bekezdésének és a 90. § (2) bekezdés a) és b) pontjainak tartalma a Kúria értékelése szerint a józan észnek és a közjónak megfelelően megállapítható volt, ezért a Kúria nem adott helyt felperes Alkotmánybíróság előtti eljárás kezdeményezésére vonatkozó indítványának.

[66] A jogsértés megállapítása kapcsán az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem által megszabott, a Hpt. szabályainak nem minden elemére kiterjedő keretek között azt vizsgálta, alperes megfelelően tekintette-e irányadónak a Hpt. 3.§ (1) bekezdés a) pontját: pénzügyi szolgáltatás a betét gyűjtése és más visszafizetendő pénzeszköz nyilvánosságtól történő elfogadása, üzletszerűen, forintban, devizában vagy valutában. A betét, vagy a pénzeszköz gyűjtése akkor valósul meg, ha arra a Hpt. 6.§ (1) bekezdés 9. pontjának megfelelően kerül sor: pénzeszközök egyedileg előre meg nem határozott személyektől történő gyűjtése oly módon, hogy azzal a betétgyűjtő tulajdonosként rendelkezhet, de köteles azt - kamattal, más előny biztosításával vagy anélkül – visszafizetni. A Hpt. alkalmazásában ezen pénzeszköz gyűjtés csak abban az esetben engedélyköteles tevékenység, ha üzletszerűen végzik. A Hpt. 6. § (1) bekezdés 116. pontja szerint az üzletszerű tevékenység az ellenérték fejében nyereség, illetve vagyonszerzés végett - előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányuló - rendszeresen folytatott gazdasági tevékenység.

[67] A törvényi feltételek körében a „nyilvánosság” adott tényállásra tekintettel való meghatározása során segítséget nyújt annak vizsgálata, hogy a pénzeszközök egyedileg előre meg határozott, vagy ekként meg nem határozott személyektől származnak. A nyilvánosságra vonatkozó feltétel kapcsán a perbeli esetben az állapítható meg, hogy annak

megvalósulásához nem volt szükséges a tevékenység felperes általi direkt hirdetésére, mivel arról az információk közszájon forogtak, illetve nem zárja ki a nyilvánosságot, hogy a szolgáltatás igénybe vevői számára feltétel volt az MLM struktúrában való belépés, vagy már meglévő tagság. A pénzeszközöket felperesnek átadó személyek körét előre egyedileg nem lehetett meghatározni, abba bárki bekerülhetett, a tevékenység nyilvános volt.

[68] Az elsőfokú bíróság a pénzeszközök felett tulajdonosként való rendelkezés körében is helytálló döntést hozott. A belépési azonosítók, jelszavak ismeretében felperes szabadon rendelkezett a vele szerződők kuponjai felett, amelyet nem korlátozott az, hogy az eredeti jogosultak a név1/1 szabályos, rendszerszerű működéséből következően ezzel nem veszítették el hozzáférésüket. Az elsőfokú bíróság ítéletének felperes által vitatott [58] pontjában értékelte a felperes azon előadását, amely az érintett MLM tagok saját elééréseire, kupon vásárlásaira vonatkoztak. Az ítélet ezen része kitért arra, hogy felperes ezen körülményekre pusztán hivatkozott, de azokat nem bizonyította. A felajánlott tanúkat az elsőfokú bíróság meghallgatta, de tőlük kapott információk nem támasztották alá felperes előadását. A fellebbezés hivatkozásai sem alkalmasak ennek cáfolatára. A felperes fellebbezése nem ingatja meg a tulajdonosként való rendelkezésre vonatkozó ítéleti megállapításokat.

[69] Az üzletszerűség fogalmi elemei közül felperes vitatta a tevékenységnek ellenérték fejében nyereség, illetve vagyonszerzés végett történő folytatását. Az elsőfokú bíróság megfelelően értékelte az ellenérték kategóriájába tartozónak a felperes MLM rendszerből adódó jutalékanak ugrásszerű és kiemelkedő növekedését. A felperes fellebbezése ebben a körben sem alapos.

[70] Az Mnbvtv. 93. § (1) alapján engedély nélkül végzett tevékenység megállapítása esetén az MNB a) megtiltja a tevékenység végzését, d) piacfelügyeleti bírságot szab ki. Felperes keresetében és fellebbezésében érdemi indokokat a piacfelügyeleti bírság kiszabása kapcsán adott elő. Az Mnbvtv. alapján a jogsértés megállapítása esetén alperesnek az érintett tevékenységre vonatkozó szabályok szerint kötelező a jogkövetkezmények alkalmazása. Az alperes határozata tehát nem teljes terjedelmében, hanem csak az alkalmazott jogkövetkezmények típusának kiválasztása, mértékének meghatározása körében tekinthető mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási döntésnek, ott is csak annyiban, amennyiben arra az alapul szolgáló jogszabályok lehetőséget adnak. A Kúria az elsőfokú ítéletben is felhívott Kf.I.35.392/2019/4. számú ítélet [25]-[27] pontjaiban rámutatott arra, hogy amennyiben nincs olyan rendelkezés – az ott folyó közigazgatási perben a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. tv. (a továbbiakban: Bszt.) 164.§ (1) bekezdés l) pontja – amely a jogkövetkezmény alkalmazása során kifejezetten lehetőséget ad a mérlegelésre, akkor az engedély nélkül végzett tevékenység miatt az alperesnek a bírságot az Mnbvtv. 93.§ (1) bekezdés d) pontja következtében kötelezően ki kell szabnia. A Hpt. normái között – a specifikus, egyes szerződésekre vonatkozó különös, jelen esetben nem alkalmazandó rendelkezéseket meghaladóan - nem szerepelnek ilyen-, a jogkövetkezmény kiválasztásának kérdésében mérlegelést engedő előírások.

[71] Ez eredményezi azt, hogy bár az elsőfokú bíróság indokolása [68] pontjában helytállóan rögzítette, hogy a bírság kiszabása tekintetében az alperesnek nem volt mérlegelési lehetősége, arra nem tért ki, hogy az Mnbv. 93. § (1) bekezdés d) pontjának ekénti alkalmazására azért kerülhet sor, mert maga a Hpt. nem ad lehetőséget a jogkövetkezmény kötelező alkalmazásától való eltérésre. A Kúriának a Bszt. kapcsán megfogalmazott érvelését, miszerint az alperesnek a piacfelügyeleti bírság kapcsán három tényezőhöz kell indokolást társítania - a bírság alkalmazásához, a bírság alapjához és annak mértékéhez, - a Hpt. szabályainak megsértése miatt kiszabott piacfelügyeleti bírság esetében tehát azzal a kiegészítéssel kell figyelembe venni, hogy a bírság intézményének alkalmazása alperesnek törvényi kötelezettsége, mérlegelésre a bírság alap és mérték meghatározása során kerülhet sor. A jogkövetkezmény alkalmazásának kötelező jellegét, ebben a körben a mérlegelés kizártságát az sem változtatja meg, hogy alperes határozatában részletesen bemutatta, miért került sor piacfelügyeleti bírság kiszabására: felperes magatartása alkalmas volt arra, hogy károkat okozzon a befektetőknek és a nemzetgazdaságnak egyaránt, hogy veszélyeztesse a pénzügyi rendszerbe – különösen a pénzpiacokba – vetett befektetői közbizalmat, kiugró működési kockázat mellett nem biztosított az ügyfelek védelme, e figyelemfelhívó erővel ható, prevenciós célokat kell biztosítani. A Hpt. által adott eltérési lehetőség hiányában nincs mód az Mnbv. szerinti jogkövetkezménytől való eltérésre, így a Kúria alaptalannak tekintette a felperes piacfelügyeleti bírság jogkövetkezmény alkalmazása kapcsán előadott valamennyi, mérlegelésre vonatkozó fellebbezései előadását.

[72] A bírság alapjának és mértékének kérdésében az elsőfokú bíróság helytállóan a mérlegelésre irányadó szempontok mentén vizsgálta alperes határozatát. A bírság alap meghatározásának módja nem volt tárgya a kereseti kérelemnek. Az elsőfokú bíróság az alperesi határozat nem vitatott megállapításának megfelelően tényként rögzíthette, hogy a bírság alapja a felperes által átvett 1,2 milliárd forint. Felperes fellebbezésében fejtette ki, hogy álláspontja szerint, figyelemmel szja bevallására, vállalkozó státuszának megszűnésére, a kapott jutalékot kellett volna a bírság alapjának tekinteni. Ez az új érvelés azonban túllép a Kp. 100.§-ában megadott, a Kúria által az előzőekben értékelt kereteken, tartalmában nem az elsőfokú ítélet-, hanem az alperesi határozat vitatása. Ennek következtében nem alkalmas az elsőfokú ítélet cáfolására.

[73] A piacfelügyeleti bírság összecszerűsége kapcsán a Kúria ismételten utal a Bszt. és a Hpt. szabályai közötti eltérésre. A Hpt. nem ad lehetőséget a felperes fellebbezésben megjelölt Kfv.I.35.392/2019/4. számú ítélet azon megállapításainak alkalmazására, amelyek a Bszt. kapcsán alkalmazandó mérlegelési szempontokat vizsgálták. A Bszt. 164/B. §-ában foglaltak a Hpt-n alapuló jogsértés esetén sem a szankció kiválasztására, sem annak mértékére nézve nem irányadók. A bírságra vonatkozó kereseti előadást az elsőfokú bíróságnak a Hpt. és az Mnbv. keretei között kellett elbírálni, aminek eleget is tett. A fellebbezésben előadott, a kereset megismétlésén alapuló szempontokat értékelte, okszerű és logikus indokát adta a kereset elutasításának. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a Kúria megállapította, hogy az Mnbv. 75.§ (4) bekezdése a piacfelügyeleti bírság kiszabása során nem ad lehetőséget arra, hogy a tevékenységet engedély nélkül végző személy esetében figyelembe vegyék aktuális vagyoni helyzetét. Ugyanezt a tartalmazza a Kfv.I.35.246/2019/4. számú ítélet indokolásának [10] pontja: Az Mnbv. szerinti bírság kiszabása során nem a személyes vagyoni körülményekhez, hanem a bekövetkezett jogsérelem súlyához képest kell elvégezni az arányosítást (Kúria Kfv.I.35.588/2016/10. számú ítélet [51] pont). A személyes

paraméterek értékelésére adott esetben, a törvényi feltételek fennállása esetén, a végrehajtási eljárásban kerülhetne sor. Ennek következtében a felperes ezen irányú fellebbezési előadása is megalapozatlan.

[74] A perköltségre vonatkozó fellebbezési kérelem elbírálása során a Kúria megállapította, hogy a 275.000.000 forint bírság összeghez képest alperes védiratához csatolt költségjegyzékben 4.950.000 forint jogtanácsosi munkadíj, mint perköltség megállapítását kérte. A perköltségről az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörben döntött. Alkalmazta az irányadó IM rendeletet, a mérlegelés szempontjairól számot adott, bemutatta miért tekinti eltúlzottnak az alperesi igényt, ugyanakkor a perben kifejtett munkára tekintettel milyen díj fogadható el. A fellebbezésben foglaltakkal szemben az elsőfokú bíróság tehát nem kizárólag a bírság összegéhez igazított döntését, figyelembe vette az alperesi tevékenység terjedelmet. A fellebbezés ebben a kérdésben sem alapos.

[75] Mindezekre tekintettel a Kúria az elsőfokú ítéletet a fellebbezéssel nem támadott részében nem érintette, támadott részében a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján, az ügyintézési határidő meghatározását és a Hpt. által szabályozott jogviszonyokban történő felügyeleti bírság kiszabását érintő indokolás pontosításával, helybenhagyta.

A döntés elvi tartalma

[76] *A fellebbezésben csak olyan új tényt vagy bizonyítékot lehet előadni, amely az elsőfokú eljárás vagy az elsőfokú ítélet jogszabálysértő voltát támasztja alá, és az elsőfokú eljárásban, az elsőfokú határozatban merült fel először, illetve amely körülmény az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, és elbírálása esetén reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna.*

[77] *A felügyeleti bírság kiszabása során követendő szempontokat az alapul szolgáló jogviszonyra irányadó normák – pl. Bszt. vagy Hpt. - és az Mnbtv. együttes alkalmazásával kell meghatározni.*

[78] *Jogszabálysértés esetén a piacfelügyeleti eljárásban az ügyintézési határidő egybeszámítandó.*

Záró rész

[79] A Kúria a pervesztes felperest a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pernyertes alperes másodfokú eljárásban felmerült

költségének megfizetésére. Alperes a fellebbezési ellenkérelemhez csatolt költségjegyzékben 2.475.000 forint jogtanácsosi munkadíjat kívánt felszámítani. Ezt a Kúria eltúlzottnak értékelte, az írásbeli előkészítés és tárgyaláson való jelenlét alapján, figyelemmel a per tárgyául szolgáló határozatban kiszabott bírság összegére, 1.000.000 forintban állapított meg az alperest megillető másodfokú perköltség összegét.

[80] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a Kp. 35. § (1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 102. § (1) bekezdése alapján viseli a pervesztes felperes. A Kúria a másodfokú eljárás illetékének alapját az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés d) pontja szerint, mértékét a 46. § (1) bekezdésének megfelelően állapította meg.

[81] A fellebbezést a Kúria felperes indítványára tárgyaláson bírálta el.

[82] Az ítélettel szembeni a fellebbezést a Kp. 112. § (2) bekezdése, a felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. április 28.

dr. Hajnal Péter s.k.	Huszárné dr. Oláh Éva s.k.	dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet
s.k.		
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró